

Tizzaszentimre

A Scenthemruh falunév 1136-ban, Senth Emreh másként Kewlab névalak 1480-ban fordul elő okleveleinkben. A falu Szentimre-Kőláb néven is a Tomaj nembeli Adádi család ősi birtoka volt. Az 1332/37. évi pápai tizedlastrom említi templomát, de az 1571. évi szolnoki török defter nem. 1597-ben református lelkész működött a faluban, melynek lakóit 1661 után magyar végváriak, meg török-tatár rekviráló pribékek egyaránt sanyargatták, hogy „*csak a hajuk és szakálluk maradt*”. 1672-ben az adószedő elpusztultnak jelzi, 1681/2-ben ugyancsak néptelen. 1686 végén 2-3 jobbágycsalád lakta, de az 1693. évi tatár betörés során ezeket is elhurcolták. 1696-ban 22 család lakott benne, de az 1697. évi újabb tatár pusztítás alkalmával, „*az tatár által Karczagújszállásának elrablásakor /1697 szept.12/ ...Szent Imre is egy ideigh puszta maradt, idővel Kurucz háborúnak előtte valamely esztendőkkel egynéhány Kálvinistaságh Sz. Imrei Telket újobban meg szálván, az régi, roskat, kőből s téglából valamennyire fel álló Templomnak helyére szomszéd Szent Jakabi puszta Templomának faljából köveket s téglákat be hordván, némely részit abbul, némelyet pedig már téglából újítottak és fel állítottak. Mely alkalmatossággal Prédicatorok nem volt, ellenben Kurucznak támadásakor újra el pusztulván, mintegy 9-10 esztendő múlva meg ülték és azon alkalmatossággal-tudására az Tanúnak-már Kálvinista Praedicatorok volt s módgyok szerint könyörgéseket ezen templomban folytatták...Sanctuariumának Bólthajtása tetején látott ugyan az tanú le rajzolt szenteknek képeit, de különben nem tudgya, hogy Pápisták bírták volna*”. Erről a régi templomról Eszterházy püspök 1766-ban így nyilatkozott: „*Szent Imrei Helvetica Confession lévő lakosoknak oratóriuma...valaha Romai Cactolica Ecclesia volt, sőt más Catholica Templomoknak köveibül építetett*”.

1746-ban még nem laktak katolikusok Szentimrén, a később betelepült néhány katolikus hívő a tizzaörsi plébániához tartozott. Saját templomuk nem volt. Az idetartozó

Erzsébetpusztán özv. Návay Kálmánné 1906-ban kápolnát emeltetett. 1917 november 17-én az érsekség a Tiszaszentimréhez tartozó Erzsébet tanya székhellyel helyi káplánságot létesített s a tiszaoőrsi plébános felügyelete alatt álló helyi káplán illetékességi körét Tiszaigarra s tanyáira, valamint a tiszaoőrsi határon kívül ez utóbbi plébániához beosztott fiókhelyekre és pusztákra, továbbá az ekkor az abádszalóki plébániához tartozó Tiszaszentimrére, Lekehalom, Erzsébet tanya, Tonhát, Schillingmajorra, végül kunhegyesi plébániához tartozott Derzstomajra terjesztette ki.

1925-ben a Sorhát nevű külterületen kápolna épült. 1935-ben Tiszaszentimre községben lelkészlakról és ideiglenes istentiszteleti helyről gondoskodni, az érsekség az 1936 febr. 28-án kiadott dekrétumával a néhai özv. Návay Kálmánné tulajdonát képezett Erzsébettanyán a bárónő áldozatkészségéből 1917-ben felállított tiszaszentimrei helyi lelkészség székhelyét Tiszaszentimre községbe helyezte át, azt Tiszaórstól leválasztva, plébánia rangjára emelte, így visszaállította azt a régi plébániát, mely már 1332-ben is fennállott. Az új plébánia területét az anyaközségen kívül Újszentgyörgy és Derzstomaj telepes helyekről és a szomszédos plébániákhoz tartozó tanyákból alakította ki. Több tanya ekkor Derzstomaj néven képezett filiát. Barta Józsefet nevezték ki lelkész helyettesnek.